

МЕКТЕПАЛДЫ ДАЯРЛЫҚ «Ә» тобындағы балалардың өмірін және тәрбиесін ұйымдастырудың циклограммасы
4 - апта (20-24 желтоқсан , 2021 жыл)

Бекітемін:

Оқу ісі жөніндегі орынбасары:

Аманжеева А.Ж

Тәрбиеші: Абеннова Б.К

Өтпелі тақырып: «Менің Қазақстаным»

Күн тәртібі	Дүйсенбі 20.12	Сейсенбі 21..12	Сәрсенбі 22.12	Бейсенбі 23.12	Жұма 24.12
Балаларды қабылдау. Ата-аналармен кене кенес, әңгімелесу.	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін қолайлы жағдай жасау. Баланың мектепке келгеніне қуанып тұрғанын сездіру. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланың жеке пікірін білдіруге баулу. Ата-аналармен баланың денсаулығы, үйдегі күн тәртібі, баланы тәрбиелеу, дамыту және оның жетістіктері туралы әңгімелесу.				
Таңертенгі жаттығу	Таңертенгі жаттығу кешені №				
Ойындар, (үстел үсті, саусак жаттығулары)	к.с № 26 картотека.	т.с № 11 Картотека	к.с № 25 картотека.	ш.с № 15 Картотека	э.с № 14 Картотека
Мектеп кестесі бойынша ҰОҚ	<p>Сауат ашу негіздері Тақырыбы: "I" дыбысымен таныстыру. ҰОҚ мақсаты: Сөз, сөйлем сызбасын құра алады. Балалар сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуді үйренеді. Дыбыстардың айтылу және дыбысталу ерекшеліктерін талдауды үйренеді. Қолмен жазуды жазу алады. Сызбаларды салуды үйренеді.</p> <p>Педагогтың жетекшілігімен ойын: "Кел танысайық" Шарты: Іі дыбысының әріппен белгіленуін таныстырады. Таяқшамен І дыбысын жазады.</p> <p>Құрылымдалған ойын: "Дымбілмеске көмектес" Шарты: Сөздегі</p>	<p>Математика негіздері Тақырыбы: Кеше, бүгін, ертең, бүгінгі. Таңертен, күндіз, түн ҰОҚ мақсаты Уақыт ұғымдары туралы білімдерін бекітеді: Таңертен, түн, кеш, түс тәулікті құрайтыны туралы ұғымдарын қалыптастыра алады.</p> <p>Педагог жетекшілігімен ойын: «Қай мезгіл?» Шарты : сурет бойынша тәулік бөліктерін сызықпен қосады.</p> <p>Құрылымдалған ойын: «Тапсырманы орында» Мақсаты: суреттен заттардың орналасуын ажыратады Еркін ойын: «Орын тап» Шарты:</p>	<p>Сауат ашу негіздері Тақырыбы: "I" дыбысымен таныстыру. ҰОҚ мақсаты Сөз, сөйлем сызбасын құра алады. Балалар сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілеуді үйренеді. Дыбыстардың айтылу және дыбысталу ерекшеліктерін талдауды үйренеді. Қолмен жазуды жаза алады.</p> <p>Педагогтың жетекшілігімен ойын: "Жуан және жіңішке" Шарты: Дыбыстардың жуан, жіңішке ерекшеліктерін анықтауға үйрету.</p> <p>Құрылымдалған ойын: "Сөздер мен дыбыстарды ата" Шарты: Дауысты, дауыссыз дыбыстарды атайды, мысал келтіру.</p> <p>Еркін ойын: "Ағаштар" Қолды</p>	<p>Құрастыру Тақырыбы: Ою-өрнектер ҰОҚ мақсаты Ою-өрнектермен танысады. Сұлбаларға орналастыра отырып, қазақ оюларының элементтерін құрастыра біледі..</p> <p>П.ж.ойын: «Түрлі түсті ою өрнектер» Шарты: Слайд арқылы ұлттық киімдерді көрсете отырып, қандай ою өрнек түрлерімен әшекейленгенін сұрап түсіндіріп, таныстырады.</p> <p>Құрылымдалған ойын: «Ұлттық киім киген қуыршақтар» Мақсаты: Сұлбаларға орналастыра отырып, қазақ оюларының элементтерінің элементтерін бас киімдеріне салып әсемдейді.</p> <p>Еркін ойын: «Көңілді қуыршақтар» Шарты: Қуыршақтарға ұлттық киімдерді кигізіп ойнайды.</p>	<p>Өзін-өзі тану Тақырыбы: Достық татулықтан басталады ҰОҚ мақсаты Дос, достық туралы түсініктерін кеңейтеді, достық қарым-қатынасқа тәрбиеленеді. Досына адал болуды, сенімді, берік болуды үйренеді</p> <p>Құрылымдалған ойын «Достық мерекесі» Шарты: Өз ойын айту арқылы басқалардың пікірін тыңдай отырып қазақ жері бауырларстар мекені, достықтың құтты ұясы екені туралы әңгімелейді..</p> <p>Педагог жетекшілігімен ойын: "Достық аялдамасы" Шарты: Достық</p>

<p>әріппен белгіленуін таныстырады. Таяқшамен I дыбысын жазады.</p> <p>Құрылымдалған ойын: “Дымбілмеске көмектес” Шарты: Сөздегі дыбыстардың бірізділігін белгілей отырып қолдарын жазуға дайындайды.</p> <p>Еркін ойын: “Дыбысты ұстап ал” Шарты: I дыбысы кездескен сөздерге қол шапалақтайды.</p> <p>Жаратылыстану Тақырыбы: Жануарлардың тіршілігі не үшін қажет? ҰОҚ мақсаты: Үй жануарлары туралы түсініктерін жетілдіру. Жалпылау үшін елеулі белгілерін орнатуға үйренеді: адамның қолына үйретілген, пайдасын тигізеді, адам оларға қамқорлық жасайды</p> <p>П.ж.ойын: «Сиқырлы экран» Шарты:Слайд арқылы жануарларды көрсету арқылы әңгімелеп түсіндіре отырып балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытады.</p> <p>Құрылымдалған ойын:</p>	<p>ойын:«Тапсырманы орында» Мақсаты: суреттен заттардың орналасуын ажыратады Еркін ойын: «Орынын тап» Шарты:</p> <p>Сөйлеуді дамыту Тақырыбы: Қыс ҰОҚ мақсаты қоршаған орта жайлы білімдерін, ұғымдарды қалыптастыру барысында сөздік қорын байытады және дамытады.</p> <p>Педагогтың жетекшілігімен ойын «Аязды күн» Шарты:Аязды желтоқсан айының ерекшелігі туралы әңгімелесу, “Қыс” өлеңінің мазмұнын ашу арқылы ж - з, с-з дыбыстарды сөздегі орнын табу.</p> <p>Құрылымдалған ойын: «Қыс мезгілі» Шарты: қыс мезгілі туралы атап, әңгімелейді</p> <p>Еркін ойын“Сәйкестендір” Шарты:Сурет бойынша ауа райына сай киінген суреттерді сәйкестендіре отырып табады.</p>	<p>Құрылымдалған ойын:“Сөздер мен дыбыстарды ата” Шарты:Дауысты,дауыссыз дыбыстарды атайды,мысал келтіру.</p> <p>Еркін ойын:“Ағаштар”Қолды жазуға дайындау. Шарты:Ағашты тербелгендей қолды қозғалтады. Көркем әдебиет Тақырыбы: « Жаңа жыл келді»(суретке қарап әңгіме құрап, айту) ҰОҚ мақсаты Тәрбиешінің әңгімесінің жалғасы мен соның ойлап таба білуге, бір-бірімен байланысқан сюжет бойынша құрастыруға, әңгімелеу барысында бейнелеуіш сөздерді, эпитеттерді, теңеулерді қолдана алады. Педагогтың жетекшілігімен ойын:”Сиқырлы шырша” Шарты:Жаңа жыл мерекесі туралы әңгімелесу,жаңа жылдың көркі шырша екендігі және оны безендіру үшін түрлі ойыншықтар қажет екенін айту.</p> <p>Құрылымдалған ойын:“Шырша ойыншықтары” Шарты:Әдемі шыршаға қағаздан жаңа жыл шамдарын жасап әшекейлейді.</p> <p>Еркін ойын:“Жаңа жыл шамдары”</p>	<p>киімдеріне салып әсемдейді.</p> <p>Еркін ойын: «Көңілді қуыршақтар» Шарты: Қуыршақтарға ұлттық киімдерді кигізіп ойнайды.</p> <p>Дене шынықтыру Тақырыбы: Аулада ойнайтын ойындар ҰОҚ мақсаты Шапшаңдыққа үйренеді, негізгі қимылдарды меңгереді, шынығады Еркін ойын:</p> <p>Секіру: қолды белге қойып бір жанымен секіру; оң және сол аяқты кезек көтеріп билеп секіру; Жүгіру: қолды кеуде тұсқа ұстап жәй жүгіру; аяқты артқа лақтырып жүгіру; тізені көтеріп жүгіру; жәй жүгіру; жүру; жүріп келе жатып арқанды алу Құрылымдалған ойын: 1. «Өз жұбыңды тап» Ойын шарты: Балаларға екі түсті жалауша таратылады, әр бала бір жалаушадан, музыка ойналады, балалар алаңда жүгіреді, музыка тоқтап қалғанда бір түсті жалаушалары бар балалар жұптасып тұра қалады, жеке жұпсыз қалған балаға қарап ойыншылар: Перизат, Перизат Аузыңды ашып құр қалма Серігінді тез таңда, - дейді Ескерту: Жүгірген кезде балалар жалаушаларды жоғары ұстауы тиіс. Бірінші жұп қайталанбауы керек.</p>	<p>мекені,достықтың құтты ұясы екені туралы әңгімелейді..</p> <p>Педагог жетекшілігімен ойын:“Достық аялдамасы” Шарты:Дос,достық туралыәңгімелесіп,дос болуға үйренеміз суретке қарап әңгіме құрастырады.</p> <p>Құрылымдалған ойын: “Адал достар” Шарты:Өзара сыйластық, достық,сүйіспеншілік туралы біледі.Дос бәріненде қымбат екенін түсінеді.</p> <p>Еркін ойын:“Досыңды тап” Шарты:Көздерін жұмып өз достарын сипалау арқылы табады.</p> <p>Музыка 1. Тақырыбы: «Орманда серуендейміз» ҰОҚ мақсаты:Тыңдалған музыкалық шығармадағы қарқынды (жылдам, баяу) динамиканы (қатты, ақырын) регистрді (жоғары – «құс», орташа–«қоян», төмен–«аю») анықтайды. Педагог жетекшілігімен жүргізілетін ойын: «Жаңа жыл» (Қ.Шілдебаев,</p>
--	--	---	--	--

<p>«Төлдер айтысы» Шарты: Ертегі желісі бойынша рольдерге бөліне отырып сахналауда өз өздерін көрсете білуде жеке шығармашылық қабілеттері дамиды.</p> <p>Еркін ойын: «Ғажайып суреттер» Шарты: Сурет бойынша жұмбақтардың жауабын тауып, сызық арқылы қосады.</p> <p>Дене шынықтыру Тақырыбы: Менің көңілді добым ҰОҚ мақсаты Шапшаңдыққа үйренеді, негізгі қимылдарды меңгереді, шынығады. Педагог жетекшілігімен ойын : Доппен ойын: «Жақсы-жаман». Шарты: Педагог балаға допты лақтырып, «тісті тазалау», «алманы жумай жеу», т.с.с. сөздер айтады. Бала оларға «жақсы» немесе «жаман» деп баға беріп, допты қайтарады. Құрылымдалған ойын: «Ұшты-ұшты» ойыны Шарты: Бұл ойынды үй ішінде де, далада да ойнай беруге болады. Ойынға қатысушы балалар бастаушының сөзін тыңдап</p>	<p>Сурет салу Тақырыбы: Мерекелік отшашу (Акварель бояу) ҰОҚ мақсаты түзу, ирек, жіңішке, жалпақ сызықтарды, түрлі көлемдегі дөңгелектерді, жақпаларды, нүктелерді ырғақты орналастыра отырып, қарапайым пішіндерде өрнектерді құрастыра білу іскерліктерін дамыта алады</p> <p>Педагог жетекшілігімен жүргізілетін ойын: «Түстерді ажырат» Шарты: Суреттен түстерді табады.</p> <p>Құрылымдалған ойын: «Сыңарын тап» Шарты: Заттардың түстерінің сыңарын табады. Еркін ойын: «Отшашу» Шарты: Отшашу суретін салады.</p> <p>В.К Ұлттық ойындар Тақырыбы: «Біздің ойындар» Мақсаты: Балаларды ойнаған ойындар туралы сурет салуға үйрету. Көрме ұйымдастыру. Альбом жасау. Педагог жетекшілігімен ойын: «Аққаланың көлігі»</p>	<p>Шарты: Өздері жасаған ойыншықтарымен шыршаны безендіріп, өлең жолдарын айтады.</p> <p>Орыс тілі Тема: Зимние зарисовки Цель: обучение умению рассказывать о признаках времени года зима. Задачи: обогащать словарь по теме, учить составлять рассказ, используя мнемотаблицу; закреплять умение правильно строить предложения, произносить звуки русского языка, название зимних месяцев, развивать внимание, память; воспитывать интерес к сезонным изменениям в природе. И/Р/У «Вспоминай и называй»: Дети встают в круг. Педагог бросает мяч, называет слова на родном языке по теме прошлого занятия. Дети внимательно слушают педагога, ловят мяч, вспоминают, называют слова на русском языке. Р/У «Покажи и назови, какая». Показывает картину с изображением детей вокруг елки. Предлагает придумать к словам определения-прилагательные.</p>	<p>Еркін ойын: 2. «Жер, су, ауа» Ойын шарты: Дөңгелеге тұрған балаларға бастаушы допты лақтырып жіберіп, «жер» десе жануардың, жәндіктердің атын атауы керек, «су» десе балық, «ауа» десе құс атын атауы керек. Жауаптан шатасқан бала айыбын өтейді. Ескерту: допты ұстап кідіртуге болмайды, жауабын айтып қайта тез лақтыруы шарт. Қорытынды. Ойыннан соң балалар сап түзеп залдан шығады</p> <p>Жапсыру Тақырыбы: Көлік ҰОҚ мақсаты симметриялық бүктеу арқылы бірдей екі пішінді қиюға, салыстырмалы орналастыра білуге үйренеді</p> <p>Педагогтың жетекшілігімен ойын: «Көңілді көліктер» Шарты: Суреттегілер бір сөзбен қалай аталады. Себебін түсіндір.</p> <p>Құрылымдалған ойын: “Көліктерді орналастыр” Шарты: Көлік түрлерін орналастырады.</p> <p>Еркін ойын: «Қандай көліктер» Шарты: жолда жүру ережелерін, көлік түрлерін ажыратады.</p> <p>В/К Ойламыз, ойнамыз Тақырыбы: «Жылдам, ойлан»</p>	<p>Е.Елубай! -Балалар, қыста суық, боран болғанда қандай дыбыстар шығады? -Енді «у» деген дыбысқа глиссандо жасап үйренейік</p> <p>Құрылымдалған ойын: Глиссандо жоғары дыбыстан төменгі регистрге дейін «у» дыбысына түседі, екі рет рет «о» дыбысына түседі. -Енді дыбыстарды үзіп-үзіп айтады. -Өн үйрену: «Ақшақар» (Е.Өміров, Қ.Жәленова) әнін айтып үйренеді</p> <p>Еркін ойын: Би «Ұлпақарлар вальсіне қыздарды вальс ырғағын үйренеді.</p> <p>Қауіпсіз-мінез құлық Тақырыбы: Мен жүрек туралы не білемін? ҰОҚ мақсаты Балаларды адамның ең негізгі мүшесі – жүрекпен таныстыру. Жүректің жұмысы және оның қызметіне мәлімет береді.</p> <p>Педагогтың жетекшілігімен ойын: «Сезім мүшелеріне саяхат» ертегі.</p>
---	--	---	---	---

<p>отыруы шарт.</p> <p>Мүсіндеу (Заттық мүсіндеу) Тақырыбы: Аққала соққан бала Мақсаты: Балаларға қыс мезгілі және қыс айлары туралы түсінік беру. Сөздік қорын молайту, еңбек үрдісі арқылы бала қиялын жетілдіре алады, саусақ мотоикасы арқылы шығармашалақпен жұмыс жасай алады.</p> <p>Педагог жетекшілігімен ойын«Аққаланың көлігі» Шарты:Аққаланың шырша м ерекесіне қандай көлікпен келуі мүмкін екенін суреттер топтамасынан көріп әңгімелеу.Аққала қандай пішіндерден жасалғанын айту.</p> <p>Құрылымдалған ойын «Аққала бізге қонаққа келді» Шарты:Элементтерді пішіндер мен сұлбалардың ортасы мен шеттеріне орналастыра біледі.Аққаланы түрлі тәсілмен сала алады.</p> <p>Еркін ойын «Аққаланы ертегідегі шанаға орналастыр.» Шарты:Сиқырлы шанаға өздерінің салған аққалаларын әкеп орналастырады.</p>	<p>Шарты:Аққаланың шырша мерекесіне қандай көлікпен келуі мүмкін екенін суреттер топтамасынан көріп әңгімелеу.Аққала қандай пішіндерден жасалғанын айтады.</p> <p>Құрылымдалған ойын «Аққала бізге қонаққа келді» Шарты: Элементтерді пішіндер мен сұлбалардың ортасы мен шеттеріне орналастыра біледі. Аққаланы түрлі тәсілмен сала алады. Еркін ойын «Аққала.» Шарты:Аққаланың суретін салады.</p>	<p>Физминутка «Зимой»</p> <p>Музыка 1. Тақырыбы: «Орманда серуендейміз» ҰОҚ мақсаты:Тыңдалған музыкалық шығармадағы қарқынды (жылдам, баяу) динамиканы (қатты, ақырын) регистрді (жоғары – «құс», орташа–«қоян», төмен–«аю») анықтайды. Педагог жетекшілігімен жүргізілетін ойын: «Жаңа жыл» (Қ.Шілдебаев, Е.Елубай! -Балалар, қыста суық, боран болғанда қандай дыбыстар шығады? -Енді «у» деген дыбысқа глиссандо жасап үйренейік</p> <p>Құрылымдалған ойын: Глиссандо жоғары дыбыстан төменгі регистрге дейін «у» дыбысына түседі, екі рет рет «о» дыбысына түседі. -Енді дыбыстарды үзіп-үзіп айтады. -Ән үйрену: «Ақшақар» (Е.Өміров,Қ.Жәленова) әнін айтып үйренеді</p> <p>Еркін ойын: Би «Ұлпақарлар вальсіне қыздарды вальс ырғағын үйренеді.</p>	<p>Мақсаты: Ойын тесті арқылы қажетті жауапты таңдай білуге дағдыландыру. Педагог жетекшілігімен ойын: «Қандай ғажап гүл» Шарты: Гүлдердің ерекшелігіне назар аударады және қалай күтім жасау керектігіне қамқорлық жасайды.</p> <p>Құрылымдалған ойын:1-топ:«Гүл отырғыза білейік» Шарты:Гүлді қалай отырғызу керектігін біледі және айтады. 2-топ: «Гүлге күтім жасай білейік» Шарты: Гүлге қалай күтім жасау керектігін біледі және айтады.</p> <p>Еркін ойын: «Гүлдерді топтастыра білейік » Шарты: Гүлдердің ерекшелігіне назар аударып, көлеміне, түсіне қарай топтастырады.</p> <p>«Екі жұлдыз, бір тілек» бойынша лау, күлегештер арқылы бағалау.</p>	<p>Шарты:Ертегіні айта отырып балалармен сезім мүшелерінің әлеміне саяхат жасау, олардың сан алуан қызметі туралы түсінеді.</p> <p>Құрылымдалған ойын“Дәрігер Салауаттың кеңестері” Шарты:жүрек туралы, оның қызметі туралы түсінік алды. Өз дене мүшелерін күтіп ұстау керектігін білді.</p> <p>Еркін ойын: «Жақсы, жаман» Шарты:Ненің жақсы,ненің жаман екенін ажыратады. В/К Қызықты математика. Тақырыбы: Көңілді санамақтар. ҰОҚ мақсаты: Санамақ жаттайды, балалардың ойлау, есте сақтау қабілеттерін арттырады.</p> <p>В/К Логика әлемі Тақырыбы: Бір. Көп. Саны мен цифры. Мақсаты: Жол. Баған. Жиынтықтан жекеленген заттарды бөліп алу іскерлігін дамыту. Педагог жетекшілігімен</p>
--	--	--	---	--

					<p>жүргізілетін ойын: «Заттарды сана» ҰОҚ мақсаты: Балалардың назарын дамытады, байқағыштықтарын арттырады. «Қанша болса, сонша» Шарты: Сандарды тани білуге үйретеді. Берілген тапсырманы дұрыс орындай біледі.</p>
Серуен, бақылау	Серуен №5 Ауладағы ағаштарды бақылау	Серуен №6 Аула тазалаушы еңбегін бақылау	Серуен №7 Ауладағы ағаштарды бақылау	Серуен №8 Қара қарғаны бақылау	Серуен №9 Желді бақылау
Баланың даму картасы	кұрдастарымен және ересектермен қарым-қатынасқа түсе алу, олардың өгініштерін орындату. таныс ертегілердің мазмұнын айтып береді.	жасалған әрекеттердің көмегімен түрлі мәселелерді шешудің әдістерін табу,заттарды атайды және ажырату,олардың өлшемін, түсін, пішінін, жасалған материалын анықтау.	Жұмбақтар шешу.	заттардың үлгі бойынша пішінін, түсін ескере отырып, сурет салу. ұжымдық жұмысқа қатысу, тұрмыстық заттарды бейнелеуге қызығушылық таныту	Тақпақтар айтқызу
Балалардың үйіне қайтуы	Сандарды тура және кері санату.Ертегіні айтқызу.	Буынға бөліп оқыту,дыбыстық талдау жасау.	ересектер мен жақындарына мейірімділік, сыйластықты білдірте алуды үйрету.	отбасы мүшелеріне өзінің жақсы көру сезімдерін білдіре білуді үйрету.	таныс сюжеттер бойынша ертегілерді сахналату.